

Obsah

Úvod	9
1. Úkoly metalografie	10
Makroskopické zkoušky	10
Mikroskopické zkoušky	11
2. Vnitřní stavba kovů	12
Tavení, tuhnutí a krystalizace kovů	17
Překrystalizace kovů a slitin v tuhém stavu	22
Rekrystalizace kovů	23
3. Krystalizace a rovnovážné diagramy podvojných slitin	27
Krystalizace a rovnovážné diagramy podvojných slitin prvků v tuhém stavu vzájemně rozpustných	27
Krystalizace a rovnovážné diagramy podvojných slitin prvků v tuhém stavu vzájemně nerozpustných	29
Krystalizace a rovnovážné diagramy podvojných slitin prvků v tuhém stavu částečně rozpustných	31
Krystalizace a rovnovážné diagramy podvojných slitin prvků, které spolu tvoří chemickou sloučeninu	33
4. Rovnovážný diagram slitin železa a uhlíku	35
Vlastnosti a teploty překrystalizace čistého železa	35
Rovnovážný diagram slitin železa a uhlíku, soustava železo- karbid železa	37
Překrystalizace podeutektoidních ocelí v tuhém stavu	39
Překrystalizace eutektoidních ocelí v tuhém stavu	41
Překrystalizace nadeutektoidních ocelí v tuhém stavu	42
Krystalizace bílé litiny	42

Rovnovážný diagram slitin železa a uhlíku, soustava železo-grafit	44
5. Metalografická praktika	46
Braní a úprava vzorků	46
Broušení vzorků	47
Leštění vzorků	51
Leptání vzorků	54
Leptání vzorků pro makroskopické zkoušení kovů.	54
Makroskopická zkouška oceli podle Baumanna.	56
Leptání vzorků pro mikroskopické zkoušky.	57
Leptadla používaná pro leptání oceli	59
Leptadla používaná pro leptání různých druhů litin	60
6. Metalografické mikroskopy	61
Práce s lupou a s metalografickým mikroskopem.	61
Makroskopické zkoušky.	65
Mikroskopické zkoušky.	67
7. Mikrostruktura železa a jeho slitin.	69
Strukturní složky oceli vzniklé při pomalém ochlazování z vysokých teplot	69
Ferit	69
Lamelární perlit	72
Cementit	74
Austenit	74
Zrnitý perlit	75
Strukturní složky oceli vzniklé při rychlém ochlazení z vysokých teplot	76
Troosit.	79
Martenzit.	79
Zbytkový austenit	80
Strukturní složky vzniklé při popouštění kalené oceli.	81
Popouštěný martenzit	82
Sorbit	82
Bainit	82
Mikrostruktura bílé litiny.	83
Mikrostruktura šedé litiny	84
Mikrostruktura temperované šedé litiny	86
Mikrostruktura očkované šedé litiny	87
8. Kontrola jakosti kovů.	88
Stanovení mikrostruktury kovů	88

Stanovení velikosti austenitického zrna oceli.	88
Stanovení mikročistoty oceli.	90
Stanovení grafitizace šedé litiny	92
9. Mikrostruktura lehkých kovů	94
Mikrostruktura hliníku a jeho slitin	94
Mikrostruktura hořčíku a jeho slitin	95
10. Mikrostruktura neželezných těžkých kovů.	98
Mikrostruktura mědi a jejích slitin.	98
Mikrostruktura ložiskových kovů	99
Závěr.	101